

پادشاهلی مزده

دین غیرتی وطن محبتی

مؤلف

امحمد رفیع

عثمانی نظریه مخصوصاً صدر

دینی

عسکر

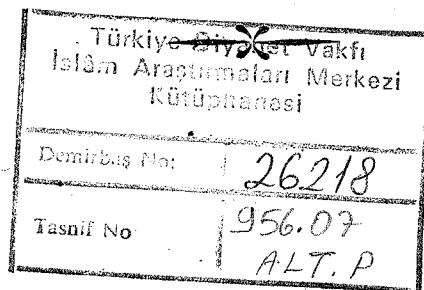
نظرنده

نده،

بوس

بلکله اف

ن محبتی
 بو
 ازا بولا
 دینی ع
 عسکر
 نظرنده
 نده،
 بوس
 بلکله اف
 پادشاه
 آناتو
 سی و آ
 دوسنند
 شته بو
 به میدان

درسعادت

۱۳۳۲

مقدمة

عثمانی وطننک بويومهسى پادشاهلى Mizk دين غيرى ، وطن محبتى ايله حاصل اولدى . خاقانلى Mizde وطن محبتى ايمان شكلنده ايدى . بو ايمان بوتون عسکرلره سرايت ايدى ، اوئلنرى مخاربە ميدانلرنده ، غزا يولىرنده خارقىلر بىكىستىمكە سوق ايلرى . دين اوغورىندە أۈملەك ، دينى مخافظە ايچون وطنى قورۇمۇق ، دين غېرىتىلە وطن محبتى بىر طوەمىق عثمانى عسکرلەتك باشىلېجە سائقلارندن ايدى . اساساً حرب قىهرمان اجدادى Miz نظرىندە ، بىر نوع غزا ايدى . غازىلەك پادشاهلىر ايچوندە ، سردارلر ايچوندە ، نفرلر ايچوندە دنيادە قازانىلان شانلارك وشرفلىك اڭ بويوكى ايدى . بو سىيدىن پادشاهلى Miz غازى عنواتى آلىلر ، قىهرمان عسکرلەتك غازىلكلە اقتىخار ايدىلر .

وطنمزك معظم تارىخى اوچوناجق اوپورسە كورولوركە ، پادشاهلى Miz دىنه ووطنه محبت سايىسىنده قوجە اردولى ادارە اىتىشلەر ، آناطولىيڭ اوافق بىركوشىسىنده ياشايان كوچوك بىر دولتى آوروپا آسيا وآفرىقا اور تەلىيە قدر بويولتىشىلدەر . بو مقدس حسل عثمانى اردوسىنده باقى قالدىچە دولتى شان وشرفك اڭ يوجە نەقطەلىيە يو كىلىمەشىر . ايشتە بو اوافق كتاب ، سكا پادشاهلى Mizk دين غېرىتى ، وطن محبتى سوقىلە مخاربە ميدانلرنده

نه قهرمانلقارلر گوستردکلریني ، سرایلرنده بيله او طور دقلزى زمان وطن
قايغوسيله نه آجى كوزياشلىرى دوكدكلرىنى او كره تەجىكدر . آكلايا جىقسىك كە،
قەرمان پادشاهلىرىنك امىريله غزا ميدانلىرىنە قوشان بىنەر ئاچون اك
بويوك قوت ، وطن محبىتى قىلبىندە كوكاشدىرمىك ، اونى عادتا مقدس بىر ايمان
شكىنە قويىقدىر . عثمانلى ئىفرندە بى خصلت بولۇندىقە ، اونك ئاچون جاتى
فدا ايمك بى شرف ، وطننى خدمت ايلك بى سعادتدر .

پادشاهلىرىزك عسکرلەك بويوك بى محبتلىرى واردى . دائماً عسکرلەك
اچون چالىشىرلەر ، مملكتلىزندە عسکرلەك ايلريلەمەسىنە دقت ايدىلردى .
دشمنلىرىنە قارشى وطنلىرى قورومق ، بى سايىدە راحت راحت ملتىك ترقىسىنە
چالىشىق اچون بوندن دها نافع چارە كورمىز لەدى . بى سېيدىن مملكتى
قىلىجىلە حافظە ايدىلر ، اهالىي كىندىلىرىنە عدالتە ايسىنديرىرلەدى .
جواردەكى دشمن دولتلەر عثمانلىرىنە قورقاراق ، عدالتى سوھرەك كىندىلىرىنە
تسلیم اولۇرلەدى .

عثمان غازى قوت ايلە عدالت سايىسىنە دولتىزى بىولىتدى . ايلك پايتختىمىزى
(قرەجە حصار) دە قوردى . (قرەجە حصار) عثمانلىرىك ايلك يوردى
ايدى . آتالرىيىزە قىلىج آتىكى او لارق ويرلىشدى . (قرەجە حصار) يو كىك
بر تې او زىرنەدە ايدى . اطرافى قالىن ديوارلارە چوپىرلىشدى . او كىندىن ،
بىشىل اغا جىلەر ، صارىيلەن وقىرمنىلىلى چىچكلىر آرسىندەن كوموش كې درەلر
آقادى . ياماجىلنە كلانجىكلىر ، يابانى كوللار ، موروپىنە ، صارى ومائى قىر
چىچكلىرى آجدىيى زمان بىاض قوزولوك مەلە بىشلىرى ، صارىشىن بوزاغىلىرىك
ملول ملول باقىشلىرى كوكلى شىنلىدىرىردى . جامعنىك منارەسىندەن اذان سىسىلى
ايشىدىلىكى زمان ، قىلدە ايمان نورلىرى حاصل اولۇردى عثمان غازى بى
كۆزۈل وطنى پك سوھردى . اونى اطرافىندەكى دشمنلىرىك ھجو ملرنىن قورومق
اچون عسکرلىرىنى دائماً حاضر بولۇرردى . بى دائماً حاضر ، وطن محافظەسىنە

عثمان غازى وطنى عسکرلەك سايىسىنده يوبولتى . قوشۇرىسىنە قىيجى
قوتىلە غلبە چالدى . عسکرلەك عثمانلىرىك مقدس بىر سىنتى اولدى . عثمانلى
عسکرلىكى آز زماندە بوتون دىنيا يە شان ويردى . عثمانلى قەھرمانلىقى اسلامىتىك
نامى عصر لە جە مخاپظە ايتىدى . عثمانلى قوتى آسيا توركىرىنىڭ شهرى اوروپانىك
كوبكە قدر ايلرىلتىدى . مسلمانلىق عثمانلى قىلىجى ايلە ياشادى ، توركىك
عثمانلى ذكاسىلە مدニت عالمىندە اولىز اشىلر ميدانە قويابىلدى . جهان تارىخىندە
عثمانلىرىك شان وظفر منقبەلرى صحىھەر طولدىردى .

— ۲ —

پادشاھرىمۇز فدا كارلقە نام آلمىشدە . اوئنلەك نظرىندە دېھزك شرفە
خدمت ، ملتمىزك سعادتىنە غىرت ، وطنمىزك كوندىن كونە بويومىنە هەمت اك
مقدس بروظىفە ايدى . بۇ وظيفەنەك ايفاسى اىچۇن مخاربەنك ھەر دولۇ زەھىتلىرىنە
قاتلانىرلار ، كىچەلرىنى اوقيوسز كىيرىلر ، آت اوزرىندىن اينزىلدە . ايجابىندە
جانلىرىنى بىلە فدا ايدىلردى . بۇ فدا كارلقلىرى ياپىدقارلى زمان ، اسلامىتى
خدمت ايتىدكلىرىنە قناعت حاصل ايلرىلدى . سلطان مراد غازى بويولە
حرکت ايدىن بويوك پادشاھلىرىمۇزدى .
سلطان مراد غازى زمانىنە دۈنخىز روم ايلينە ، بالقانىنە قدر ايلرىلەدى .
شانلى ظفەرىمۇز دشمنلىرىمىزى قورقۇتىدى . بونلەك اك مەھشىي صىرىلەدى .
صرىبار ، طونىيە طوغرى ايلەلەن عثمانلى اردولىندىن چىكىيورلەدى .
عسکرنىمۇن ظفردىن ظفرە قوشىدېمە ، عثمانلى يوردى كوندىن كونە بويودكەجە .

دائماً آليشىقىن عسکرلەر سايىسىنە هم (قرەجه حصارى) محافظە ايدىر »
هم دە قومشۇرى روملىك كۆزىل مەلکتلىرىنى فتح ايلرىدى . او درجەدەكى
عثمانلى وطنى آز زماندە بويودى . سقارىيە نەرىنەك كىچىكلى چىچكلى اووالار ،
باغلى باغچەلى كۆپىلەر ھې عثمانلى وطنە قاتىلىدى .
عثمان غازى وطنە محىتى عدالتىلە ، طوغۇرغۇنلىق ايلە كۆستىرىدى . دين
غىرتى ، دينە حرمەتى أللەن براقاقدى . كىمسەنك حقنى كىمسە يە كىيىرمىدى .
عدالتىدە ، وطنپورلەكىدە عسکرلىرىنە نۇونە اولدى . قەھرمان آتسانىدىن كوردىيىكى
فضليتلىرى كەندىسىنە مشق ايدىندى . باباسى ارطۇغۇل غازى بىر كىچە صباحلەرە
قدر قرآن عظيم الشان قارشىسىنە ألى پىچە ديوان طورمىش ، اللەك مقدس
كالامنە حرمەتى كۆستىمىشدى . اوغلۇ عثمان غازى دە باباسىك أوز اوладى
أولدىيەنلىق اشبات ايتىدى . وطنى قورمۇق اىچۇن اك بىر نېھىي قوت عسکرلەك اولدىيەنلىق
آكلادى . عثمانلى ملتى قەھرمان بىرملەت ، عسکر بىر دولت اولارق يىتىشىرىمە يى
دوشۇنىدى . ايلەك قانۇتى عسکرلەك اوزرىنە قوردى . محاربەلەدە
قەھرمانلىق كۆستىرن ، عثمانلى يوردىيى بويولتىكە چالىشان غازىلەر بىر تارلا
ویردى . بۇ تارلارە (تىمار) دىرلىدى . ھەركىس وطنە خەدىتىنە تارلا
صاحبى اولوردى . تىمارلار بىر دەن صاحبلىرىنەك اللىزىنەن آلمازدى . صاحبلىرى
غۇزادە شەيد اولور ويا آنا او جاغاندە أولورلەرسە ، تىمارلارى اوغلۇلىرىنە ويرىلىردى
تىمار صاحبلىرى تارلارى آدملىرىنە ئىشلەتىرلەر ، مخاربە اوئىچە اوئنلەر
سلاحلاندىرلەر ، غزا يە كوندىرلىرىدى . بوصورتە ھەركىس وطنە دەن زىيادە
محبىت باغانلار ، يوردىيى محافظە اىچۇن جانى فدا ايدىرىدى . عثمان غازى بۇ
قانونە صوك درجه رعایت ايلرىدى . حتى قانۇن قويىدىيى زمان :
— ھەركىم بوقانۇندىن غىرى برقانۇن قوياجق اولور سە الله راضى اولماسىن
ديشىدى .

ضربلر مملکتلىرىنىڭ پريشان اولاچقى دوشۇنىورلۇدى . نهایت مملکتلىرىنى
قۇرومۇايچون ئەمانلىرى روما يىلندن چىقارمايمە قرار ويردىلر . اطرافلۇندە كى
خىرىستيان قىرالىرلە بىرلىشىدىلر ، قوجە بىراردۇ طوپلايدىلر ، قوصوه اوواسنه
طوغۇرۇ ئايلىلەيدىلر .

اوزمانلار پادشاھنۇز ، سلطان مراد غازى ايدى . ئەمان غازىنىڭ طورۇنى
ايىدى . مراد غازى جسسور ، دىيەندار ، فداكار ، عدالىي سور بىرپادشاھى .
باباسى اورخان غازى معىتىنە ، جىنك میدانلىرىنە يىتشىمىدى . دين غېرىتى ،
وطن محبىتى يكانە رەھرى ايىدى . غزا میدانلىرنە اللەنە صىغىنەرق جىنك
ايىردى . املى كىمسە يە فاتاق دىكىدى ؟ جوار اھالىي ئاظالم حكومتىردىن ،
بوزوق ادارەلردىن قورتارمۇدى .

سلطان مراد غازى سرپلرگە حاضر لەقلرىنى خبر آلدەيى زمان هىچ قىور
كتورمهدى . مظفر اولاجقۇن امين ايىدى ؟ قلى اللهە باغلى اولدۇقچە ، دين
غېرىتى يكانە ، رەھرى بولۇندۇقچە ، هىغىزداھ ظفرگە كىندىسىنە يار اولاجقۇن
قىناعتى واردى . بوقناعت جسارتى ، غېرتى ، فداكارلغى آرتدىردى . دشمن
قوتنىن آز بىراردۇ ايلە يولە روان اولىدى . وطنك شاتى يوكلەتىك ئايچون
خائۇن دشمنلىرىنى تېھلەتكە قرار ويردى . دشمنلىرىز قوصوه اوواسنه
طوپلامشلاردى . اورادە حاضر لەقلرىنى كورمۇشلار ، ئەمانلى اردۇسنى محو ايتىك
ئايچون ترتىبات آمشىلدى .

سلطان مراد غازى كونلۇرچە يول يورودى . قوصوه اوواسنه كىلىدىكى
زمان وزاۋىدىن دشمنك چادىرلىرىنى كوردى . بوتۇن اووا ، قەرەبلىوط كېيى ،
دشمن عسکرلە طولىشىدى . پادشاھنۇزكە معىتىنە كى عسکر ايسە بونلۇك يارىسى
قدىر بىلە دىكىدى .

دشمنك چوقانى قەرمان پادشاھنۇزك ذرە قدر كۆزىنى يىلدىرمادى .

هوانىڭ بوزوقلۇنى جىسارلىقى قىرمادى . اوکون آقشام اولىدى . اووا دە سرت
بىر روز كار ئاسىور ، اور تالق قارار يىوردى . شەدتلى بىراغمور باشلادى .
ھەر طرفى قوسوت قاپلادى . سلطان مراد غازى قەرمان ئەسكەرلىرىنىڭ اور تاسىنە
دشمنى يىكەن ئايچون چارەلر دوشۇنىودى . قەرمان پادشاھنۇز مشورلىرى
ھىچقىش كورمىزدى . اوغلۇ يىلدىرىم يايىزىدى . قەرمان پاشالىنى اطرافە
طوبلايدى . دشمنە ناصل چارپىشىقۇ لازىم كەلەجكىنى مذاكەرە ئىتىدى ؟
بعضىلىرى يورغۇن عسکرگە محاربە يە صوقۇلماسىنى تكلىف ئىتىدىلر ؛ بعضىلىرى
محاربە خەنچىك اوکنە بىر قاچى صىرە دوه قۇنۇلماسىنى ، بوصورتە دشمن آتلارىنىڭ
اوრۇ كوتولەسنى ئايلىرى سوردىلر . يىلدىرىم يايىزىد بۇ تكلىفلىرىك ھىچقىش بىرنى
موافق كورمەدى . دشمنە فرصت ويرمەدن آنسىزىن ھجوم يىدىلىسىنى تكلىف
ئىتىدى . مراد غازى اوغلۇنىڭ فەتكەنلىقى ، ايرتىسى صباح محاربە يە كىرمەك
قرار ويرى . كىچە اولىدى . اطراف سىم سياھىدى . قوصوه اوواسندە شەدتلى
بىر روز كار ئاسىوردى . پادشاھ چادىرینە چىكلىملىش ، اللەنە عبادتە مىشغۇلدى .
مراد غازى ئەللىرىنى آچىش ، كۆزلۈرندن ياشلر دوکەركە دعا ئىدىيوردى :

آب روی خىبب اکرم ئايچون
كىر بلا دە روان اولان دم ئايچون
شب فرقتە آغلايان كۆز ئايچون
رە عشقكىدە سورىن يۈز ئايچون
ايلە يارب لەطفى ھەرا
حەفظكى ئيلە بىزە پشت وپناه

مراد غازىنىڭ بودعاسى قىلىنىڭ ئاك درىن نەقطەسندىن كايىردى . كۆزلۈرندن
ياشلر دوکولىدە كەنەن ، غازىلە ئەمانلى ناموسى ؛ سەھىلردىنى دىنيا يە

شان ویرن عثمانی نامنی دوشونیور ، فلاکته دوچار اولمقدن شهید اولماي اولى
کورسیورسیوردى :

راه دین ایچره بن فدا اولهيم
سپر عسکر هدی اولهيم
دین یولنده بنی شهید ایله
آخرنده بنی سعید ایله
دیبوردى .

کیجه یاریسى اولمشدی . پادشاه دعاىنى بیتردى . یورغون وی مجال
یاتاغنک اوزرندە اویویه قالدى . ایرتسى صباح کوزلینى آچدینى زمان ،
هریرده سرور ، هر طرفده شطارت کوردى : هوا آچیلمش ، روزکار
دینشدى . کونش قوصوه اوواىنى آیدىلاتسیوردى .

مراد غازى محاربه امرىنى سرعتله ویردى . اووانك اك ساکن يرلىرى
بر مدت ولوهملر ایچنده قالدى . بو نه مدهش غزا ایدى . بابا اوغل ،
سردارلر ، قهرمانلر ، آناطولىنك فداكار ییکىتلرى ، روم ایلينك جسور
اولادلىرى خائن دشمنى تېلەمك ایچون آتشلار قارشىسىنده ، اوق ياخمورلرى
آلتىنده چارپىشىورلردى . ايکى طرفك ولوھسى آفاق طوتىوردى . ييلديرىم
بايزيد آرسلانلاركى اوزوشىور ، قهرمان پاشالارمىز آتشلار ایچنه آتىلیور ،
دشمن بومدهش صدمەلر قارشىسىنده ، قانلار ایچنده يرلە سرىليوردى .
نهايت ظفر تعين ایتدى . مراد غازى شانلى بر غالىتىه نائل اولدى . صرب
قرالى اسیر ایدىلدى . اردوسى پريشان اولدى . دشمنلارمىزك بىزى روم ييلىن
چىقارماق امللىرى ، عسکرلرلە برابر ، محو ایدىلدى . فقط بوظفرك نشئەسى
چوق سورمهدى . مراد غازى يارهلىر آرمىستە طولاشىوردى . يارهلىردىن
بر صربلى قالقىدى : پادشاهه بر رجام وار ، ديدى . براقدىلر . خائن صربلى

پادشاهمزه طوغرى ايلەدی . اثوابنىڭ آلتە ساقلادىنى خىچرى بىزىنېرە
چىكدى . قەرمان پادشاهىزى اوراجقىدە شهید ایتدى . صربلى تالفايدىلدى ،
فقط اردومن شانلى بر پادشاه غائب ایتدى . مراد غازى دين غىرتى ، وطن
محبىتى یولنده شهید اولدى . وطنمىزى جاتى فدا ايدرك بويولتكە چالىشدى .
مراد غازى شهید اولدى . فقط وطن بويوك بىر تەلکەدن قورتولدى . عثمانلى
وطنى پادشاهلىرىمىزك ، قەرمان آتالرىمىزك قانلىرى بىهاسنە بويودى .

- ٣ -

عثمانلى پادشاهلىرى ملتته قارشى متواضع ، دشمنه قارشى مغۇر طاوارانىز
لرى . ملت اوغۇرنىدە خدمت ایتكى شرف بىلەرلر ، دشمنلىك دىبدە و
سلطنتى دائما حقير كوررلردى . يكانه دوشونجەلرى ملتلىكىن راحتى ،
سعادتى تائين ایچون قومشۇلىك قۇتى قىرمىدى . بو مقصىدى الدە ایتك
ایچون بالذات چالىشىرلر ، و مقصىدلرىنە نائلىتىه افتخار ايدىلردى . دشمنه
غىلبە چالق ، دشمن قىلغۇلىخى آلمق ، عثمانلىكىن مىردىك خاصەللىنى عالمە اثاب
ایتك اوونلر ایچون بىوڭ بىر سعادتدى . ييلديرىم بايزيد بو سعادتىدە نائل
اولەيى كىندىسى ایچون شرف بىلەردى .
ييلديرىم بايزيد جنگىدە بويومشدى . مراد غازىنىڭ جسور اوغلى طو -
غۇشىنە عسکردى . بالاسنىڭ عدالى ، جىمارى ، مىردىكى ، فدا كارلىقى
كىندىسىنە مع زىادە موجوددى . ھىچ بىر تەلکەدن يىلماز ، ھىچ بىر مانعدى

کتیرمەدى . طونه بويىنده كى قلعەلر يېزك ، كىندى كىنجىھ يە قدر طيانوب طايانەمەجىغى آكلادى . بركىچە ، هىچ كىمسەنڭ خبى اولاندۇن ، اردوسەن دىرىلىدى . اووالرى چەرك ، بالقانلىرى آشarc ، كونلارجە آتنىن اينەرك ، بركىچە (نيكىبولى) قلعەسىنگ اوكتە كىنى . اور تالق سىيم سياھ ايدى . قەرمان يىلدىرىم ، آتى قلعە يە ناظر برتەپە طوغىرى ايلرىلتىدى . كور بىرسىلە قلعە قوماندانە سىلسەنلىدى : — بىرە طوغان !

بردنبرە قلعەنگ اىچى قارىشدى . قلعە مخافظى طوغان بىك پادشاھنە سىنى طانىدى . سورىردىن طيشارى قوشدى . قلعەنگ يە جىككە ، اىچەجككە داڭر پادشاھنە معلومات ويردى . دشمنە قانىڭ صوك ئاملاھسەنە قدر قارشى قوياپىلە جىكنى آكلاتدى . يىلدىرىم ، قابى امين ، شوق وشطارت اىچىندە اردوسەنە دوندى . دشمنى تېلەمك اىچون اىچە حاضر لاندى . قەرمان اردوسەنى معىتىھ آلدى . يىلدىرىم سرعتىلە طونه بويىنە يتىشدى . دشمنىڭ قوتى غايت زىيادە ايدى . اىچلەرنە انكىلىز و فرانسلەردا واردى . بواردو ، عثمانلى دشمنى اولان ملتىردىن مىكىدى . يىلدىرىم بايزيد جسارتە اصلا خلل كتيرمەدى . دشمنە آتى بىر ضربە اورمۇق اىستەدى . نيكىبولى محارىبىسى پاك مدھش اولدى . فرنسىز ، انكىلىز ، وسطى آوروپانك ھان بوتون اقواچى عثمانلىرىلە چارپىشىوردى . يىلدىرىم بايزيد بوتون بوملتىرە قارشى قويدى . عثمانلىرىك بويوكلىكى عالمە كۆستىدى . آتشلار و اوق ياخمورلىرى آرەسەنە آرسالانلىرى بىچارپىشىدى . يىلدىرىمك فداكارلىق كورولكە شىيانىدى : آتى اورولىور ، قانلىر اىچىندە يە سرىليوردى . يىلدىرىم دشمن آتشلىرىنە باقىور ، چارجاپق باشقە بىر آتە بىنەرك دشمن صقلارى اوزىرىنە آتىلىوردى . بىر زمان اولدى كە ، مدهش بىر ضربىيە جسۇر پادشاھىزى يارالادى . قەرمان يىلدىرىم يارەسەنە اهمىت ويرمىدى ، جىنك ووغايە جسۇرانە دوام اىتدى .

صاقىيمازدى . حياتى آت اوزرندە ، آتش قارشىسىنە چىمشىدى . نظرندە عثمانلىقىدىن بويوك بىر دولت ، عثمانلى اولقىدىن بويوك بىر سعادت يوقدى . دشمنلىرىنە قارشى بى پروا ميدان اوقر ، اردوسەنڭ قوتە دائماً كۈوه نىردى . يىلدىرىم بايزيد زمانىدە پاختىمىز (بروسە) ايدى . پادشاھ دشمن سفىرلىرىنى بورادە قبول ايدىرىدى . او صەرەلردى عثمانلى ظەپرى قومشۇرۇمىزى يەنە قور . قوئمايە باشلاشىدى . حدود يېزك طونە يە قدر ايلرىلەمىسى جەلسەنى دەشت اىچىندە براقتىشىدى . هەركس يىلدىرىمك شەتىدىن قورقىوردى . يىلدىرىمك سرايىنە سفىرلىرىلەر . پادشاھى اوپالامق اىچون تىبىصلار ايدىلىوردى . بى كون دشمن سفىرلىرىنى بى قىلبىندە كى كىنى طوتامادى ، يىلدىرىيە قارشى سرتىجە بى لسان قوللاندى . مەلکكەتلەرىنى يىلدىرىمك نە حقالە ضېط ايلدىكىنى سؤال اىتدى . قەرمان پادشاھ هىچ طورىنى بوزمادى ، دىبورادە آصلى طوران سلاحلارى أليلە كۆستىدى ؟ سادە بى جواب ويردى : — اىشته بونلارلە !

يىلدىرىمك بى مردانە حرکتلىرى بالقان دولتلىرىنى تلاشه دوشۇردى . خريستيانلغۇڭ نەتكەددە اولادىيى ايدى سۈرۈلدى . او زمانلار استانبول روملاركالىندە ايدى . يىلدىرىم استانبول سورىلەنى قوشاتىور . ايمپاطورلارى خراجە باغانلىپوردى بادشاھىزك بونفوذى خريستيان دولتلىك عازلەرىنە طوقۇندى . آوروپا تلاش اىچىندە قالدى . حتى انكىلتەرە وارنجىھ قدر بوتون خريستيانلاق آياقلاندى . هەطرەدن اغاھلار ويرلىدى ، عسکرلر طوپلاندى . عثمانلىرى روم ايلىندىن چىقارماق اىچون قوجە بىاردو ترتىب ايدى . نيكىبولى جوارى آوروپانك اڭ اوزاق يېلىنىن آقىن آقىن كان خريستيان اردولىلە طولىدى . يىلدىرىم بايزيد بىصرەدە استانبولى قوشاتىقلە مشغۇلدى . فقط كىندىسىنە قارشى ترتىب ايدىلەن بومدهش فلاكتى خبآلدى . مغۇبىتى خاطرىنە بىلە

پادشاهى بوبسالى عسکرک بسبتون جسارى آرتىرىدى . عسکريمز فداكارانه چارپيشىور ، فرانسزلر و انكليلز طارمه طاغين قاچيشىوردى . آرتق ظفر تحقق ايتدى . ييلدريم بايزيد مخاربه ميداتى غضنفارانه طولاشدى . مخاربه ميدانىدە ، مختشم برتحت اوئزىنە ، اسir قافملرىنى سير ايتدى . فرانسز قونتلندن برى دە بواسىرلر آرمىنە ايدى . ييلدريم بايزيد فرانسز قوتلى حضورىنه چاگىرتدى . كندىسىنە قارشى سلاح قوللۇماق شرطىلە عفو ايتدى . صوکرا ، شوسوزلىرى سوپىلەدى :

— ايشتە سى بىلدۈرۈم . ايسىرسەك كىت ، يىنە سلاخه صارىل ، حتى بىنلە چارپيشىمق اىچون بۇتون قىرالىلە بىلەك اول ، بى يىنە بولىلە پارلاق بزظفەنائىل ايدرسەك مەنۇن اولورم .

— ٤ —

پادشاهىز سوزلىنە دائما طورلۇر و بۇنە مردالك خاصەسىنەن عد ايدىلردى . دشمنلىرىنە قارشو بىلە عەهدلىنەن كرى طومازلاردى . قوتلىرىنە دائما اعتمادلىرى اولدىغى . قىلىرىنىڭ اللهە باغلامق سايىسىنە دائما مظفر أوله جقللىنە قاعات حاصل ايتىكلىرى اىچون دشمنلىرىنىڭ آنى ھۇمۇرنەن ھىچ قورقازلاردى . دشمنك اهاقى وقوعىنە خائىنڭ بىمە حال جزاىنى بولاجىنى بىللىر ، عەندىنە طورانك مظفرا ولاجىنە ايمان ايدىلر ، مخاربه ميدانلىرىنە بىپروا يورىلردى . سلطان مراد ثانى بو حركتىلە بىنمۇنە ايدى . مراد ثانى زمانىنە

ملكتىمىز بويودى . عثمانىلغىڭ شانى دىنابى طوتى . يىلدىرىمدىن صوکر عثمانلى تختەنە كېن جسور پادشاهلىرىزك سايىھىسىنە شرفن آرتىدى . قوصوه ، نىكبولى مظفىتلىرى عثمانلى قىلىجىنڭ شىوكىتى خرىستيان حكمدارلەر آكلالاتىدى . آرتق هر كىس عثمانلىرىك ايلرىلە مىسىنەن قورقىوردى . اردۇمىز كىچە كوندوز حرېھ حاضرلانىور ، عسکرلىرىز اطاعتىنە باشقە بىر شى بىلەمیوردى . يكىچرى اردوسى ، سپاھى قلعەلرى دىنائىك اڭ مۇھىممۇ ، اڭ جسور ، اڭ فداكار عسکرلىرى ايدى . آورۇپادە بىو اردویە قارشى قوياچق غىسکر يوقدى . دىن غىرتى ، وطن محبىتى اردومىزك اساسى ايدى .

سلطان مراد ثانى عمرىنى مخاربه ميدانلىرىنە كېرىدى . حياتىنڭ صوڭ زمانلىرىنى عبادتىلە ، اطاعتىلە امرار ايمىك اىستەدى . سلطنتى اوغلۇ سلطان محمدە براقدى . كندىسى مغىنسىادەكى سرايىنە چىكىلىدى . سلطان محمد كۆچۈكدى ؟ اون اىكى ياشىنە ايدى . مملكتى ادارە ايدە بىلە جىڭ بىلە دىكىلىدى .

پادشاهىزك كۆچۈكلىكى دشمنلىرىز اىچون بىر فرصت اولدى . بىزى وقىتىلە روم ايلىندىن چىقارماق اىستەينلەن بىز ماه بازىشىشلەر ، بىر دەعثمانلى سلاحنە قارشى كىلەمك اىچون يىن ايتىشىرىدى . فقط پاپا ، مسلمانلەر دشمنلىكى بىو سفرە كۆستىرىدى : « مىامانلەرە ايدىلەن يىننەن حكىمى يوقدر ! » دىدى . خرىستيان حكمدارلىرى يىنە عثمانلى طوراغنەن صالىدىرى . عثمانلى وطنى يىنە دشمن استىلاسنه معروض اولدى .

سلطان مرادغا زى قومشۇلىرىنىڭ خائىنلىكى طويدى . مغىنسىادەن قالقىدى . قەھرمان اردوسىنىڭ باشىنە كېدى . عسکر جىنكاور خاقانلىرىنىڭ مىيىنندە خارقەلر كۆستىركە حاضرلانىدى . هەر طرفە ظفر ئامىدلەر ئاخىسل اولدى . وارنە سفرى عثمانلىرىك خرىستيان دولتلىزە فارشى خبوك ضربىسى اولدى . دشمنلە يىزك باشىنە اڭ بويوك قەھرمانلىرى ، اڭ جسور سرگىزەلنى واردى . فقط

عثمانی عزمنه قارشی بونلر هیچ بر شیئه موفق اولامادیل . اردومز سوک نفرینه وارنجیه قدر فدا کارانه چارپیشیوردی .
پادشاهن، اختیارلغه باقیه رزق ، وطن عشقیله محابیه اداره ایدیبوردی .
بونه عظمتی برکوندی ! جسور بر یکیچری نفری ، قهرمان حضر ، دشمن
قرالنک قفاسنی کمشن ، پادشاهنہ کتیریور ، بر قاج دقیقه اینچندہ قرالنک
قانلی باشی عثمانی اردواکاهنده ، بر مزرق اوزرنده کورولیوردی . سلطان
مراد ثانینک بوجرکتی مردانه ایدی . یعنی طومایان ، دینه رعایت آینه ن
ملتلرک عاقبتلرینی بوصورتله دشمنلرینه کوسترمک ایستیوردی . پادشاهنک
بو حرکتی پارلاق بر تیجه حاصل ایتدی . دشمن نفرلری ، قرالرینک
قانلی باشی کورونجہ ، ایچلرینه بر قورقو دوشدی . جسور سرکردهاری ،
فدا کار بکلریله برابر هیسی ده قاچیشمایه باشلاادی . بر قسمی طونه ده
بوجولیور ، بر قسمی یارهنسی صارمایه وقت بولادن قاچیوردی . دشمنک
بو فلا کتی موجب عبرتی : دین غیری عثمانلیلری ظفره نائل ایدیبور ،
عهده رعایتسزلک دشمنی مغلوب ایتدی . وارنه مظفری خریستیان قرالرمه
قارشی سوک بر ضربه ایدی . آرتق عثمانلیلری روم ایلندن چیقارمقد
کیمسه نک عقلنه کلیوردی : عثمانی قیلیجی بوتون مانعلری قیرمشدی .

- ۵ -

پادشاهیز ایچون یکانه امل ، رسول اکرمک شفاعته نائل اولق ،
اسلامیتک ایلریله مسنه قیلجریله خدمت ایلکدی . غزانک شان وشرفه ،
اجر وثوابنے دائر پیغمبریز افندیزک مبارک حدیثلری پادشاهیزی دائما

غزا به سوق ایلدی . غزالرده دشمنک مالنی وجانتی قوررلر ، دینه حرمت
ایمکدن کری طور مازلردى . فاتح سلطان محمد بو فضیلتده تیز ایدنلردندی .
سلطان محمد عالم وفضل بر پادشاهنی . ذکاری وجسارنی مشهوردی .
غايت دینداردی . زماننک اک بویوک عالملنندن درس کورمشدی . وقتی
علمیه ، غزا ایله کیرددی . یکانه دوشونجسی وطنی بویولتمکدی . او زمانلر
استانبول روملرک آلتنده ایدی . فاتحک مرافق بوکوزل شهری فتح ایلکدی .
سلطان محمد استانبولی آمایی ایکی شی ایچون ایسته یوردی . بری کوزل
بر پاتخته صاحب اولق ، دیگری ده پیغمبریز بویورمشدی که ، « استانبولی هانکی اردو فتح ایدرسه
او اردونک سرداری نه بویوک سرداردر » او اردو نه مقدس بر اردودر . »
فاتح سلطان محمد ایشته بو بویوکلکی گازآهق ایسته دی . قابنده دین
غیری ، وطن محجی غلیان ایتدی . استانبولی ناصل آلمق لازم کله جکنی کیجه
کوندوز دوشوندی . بعضًا صباحلره قدر کوزینه اویقو کیرمەدی یاتاغنده
بر طرفدن او بر طرفه دوزر ، جانی صیقلنجه وزیرنی چاغیر اونکله حسبحال
ایلدی .

نهایت عقلنه برشی کلدی ؟ استانبولک او زمانه قدر آلینه ماییشنک سبی
اطرافندمک قایلن دیوارلردى . بودیوارلر یقیلیرسه ، شهره قولایچه کیرمک
قابلدی . سلطان محمد بودیوارلری ییقمق ایچون (ادرنه) ده غایت ایری .
بر طوب دوکدیردی . دیوار ییقمايه مخصوص آلتدر حاضر لادی . شهرک
ایمکنده کی عسکرلری تلف ایمک ایچون کندی ذکاسیله هاون طوپی ایجاد
ایتدی . شهره طیشاریدن ذخیره کله مک ایچون بوغاز اینچه حصار یا پدیردی .
معظم بر اردو ایله استانبولی قرمدن ، افق بر دوناننا ایله ده دکنردن
قوشا تندی .

اوئي بوسعاده نائل ايتشىدى ، فقط بو يوتك پادشاهمز يالكز بو ئظفرلە قالىدا ؟ آناتولىيىدە پارلاق موقيتلىر قازاندى . زمانىدە عثمانلى طوچىلىنى ئيلرىلەدی . سلطان محمدك استانبول فتحى تارىخىنده يىكى بىر دور آچدى .

— ٦ —

پادشاهمز كندىلىرى دين اسلامك مدافى ، رسول اكرم افندىمىزك خدا كار بر خادى عد ايدىلردى . هر ايشلرنده حضرت فيخر كائنا ته تقىيد ايدىلر ، پىغمېرىمىز افندىمىزك سنت شريفلىرىنه اقتفايى سعادت تلىقى ايلرىلەدی . اوئىلر نظرىنده اسلامىتى قلىنج قوتىلە ، جان فدا ايدىرك ماحفظه ايمك بىر وظيفە ايدى . رسول اكرمك بوتون غزالىنى مطالعه ايتك ، اسلام سردارلىرىنىڭ فضىلىلىنى مشق اتخاذ ايمك اوئىلر اىچون يكانه مشغولىتىدى . بوتون بو مشغولىتى دين غيرتىلە اىفا ايدىلردى . وطنلۇندا اسلامىتىك قوت بولماستە ، بوتون اهل ايمانك قارداش كى ياشاماسنە ، اسلام دولتك دنيا ده اك قوتلى بىر دولت اولاماسنە چالىشىلۇر ، وطن محبته دائما دين غيرتى اساس طوئارلىرى .

ياوز سلطان سليم اسلامىرك قوتى بىر يە طوپلامق اىستەين بو يوتك بىر پادشاهمزدى . ساسا باياسى سلطان بايزىد ولى ، عابد ، زاهىد بىر پادشاه ايدى . ياوز سلطان سليم پدرىنىڭ دىنى تربىيەسى كورمۇش ، يارادىلىشىندە كى شىدەلە ، عنملە دينە خدمت ايمكى دستور اتخاذ ايلەمشىدى . سلطان سليم اولا اسلاملى آرمىستە مذهب فرقىرينى قالدىرمق اىستەدى . سىنلەشىغىلىرى بىرلىشىرىمكە قرار ويردى : ايرانە سفر ايلدى . يول غات اوزۇندى . آچلىق

استانبول محاصرەسى دىيانىڭ شانلى بىر محاصرەسى ايدى . بىر محاصرەنى قەھرمان پادشاهمز ادارە ئىدىيوردى . فاتح آت اوزرنە ئىللە اوچى كوموش طوپوزلى بىر عصا ، محاصرە خطىك براوجىدىن اوبر اوچنە يېتىشىور ، قەھرمان مجاهىدلەرىنى تشويق ايدىيوردى . قىرەدە جسارتىلە عسکرلەر نۇنە اولان پادشاهمز ، دكىزلىرىدە كىلىر يېتىشىك اىستەيوردى . بىر عصا مىرىنە ئىك اور تاسىدە ، دشمن كىلىر يە چارپىشان دوناتماسى قورتارمۇق اىچون ، آتى يارى بلە قدر دكىزلىر بىلە سوردىكى كورولىيوردى .

استانبول محاصرەسىنە فالىڭ جلادقى بىر خارقە ايدى . دىيادە هيچ بىر دشاهر بودرجە جسارت كۆستەرەمىشىدى . هيچ بىر حكمدار جانلى بودرجە تەھلىكە يە قويىماشىدى . فاتح سپېرلەرن چەميور ، كىلىرىنى قىزاقلىرە قىرەدىن دكىزلىر ئىنديرىيوردى . كىچەلەر ئىقىو اويو مىيور ، قالىن ديوارلىرى طوپلارە يېقىما يە چالىشىوردى . بعضاً عسکرلىرىنىڭ اوكتەنە كىچۈر ، اوئىلرى قەھرمانانه سوژىلە غلىانە كىتىرىيوردى . اوzman آتشلار ، دومانلار ، مشعلە پاريلتىلىرى يەچىنده قەھرمان پادشاهمز ئات اوزرنە دشمنە طوغۇر و آتىلدەنە كورولىيوردى . يۇنە جلادت ، نەقەرمانلىق ، نە فضىلتىدى ! دين غيرتىلە چالىشىق ، وطن عشقىلە اوغر اشمق اوکا هيچ بىر يورغۇنلىق كۆستەرمىوردى .

نهايت بىقدا كارلىق اللى كون سوردى . فاتح سلطان محمدك عزىزى الڭ صاغلام مانعلىرى بىلە خالك ايلە يېكسان اىتىدى . شانلى اردومن استانبول قاپىلەرنەن ايجىرى كىرىدى . بىر ئەنلىلىغا نامى يو كىستىدى . استانبول فتحى ايلە قوجە بىزانس ايمپراطورلۇنىڭ نهايت بولدى . صىزىمە دوشەلى سرايلر ، ئظرىف بىنالر ، آلتۇن مجموعلى تەختىلەر عثمانلىلەر ئىنە كىچىدى . دىيانىڭ اك كۆزل ، يىر يوزىنىڭ دلشىن جىتى عثمانلى خاقانلىرىنى پايتخت اولدى . فاتح سلطان محمد بونظىردىن مەمنۇندى . دينە محبت ، وطنە مەبوبىت

سغالت اردوی بیتی یوردی . عسکر ، طاغلو ، بایلر آشارق زحمت چکیور
عادتاً یورو مک ایسته میور . سلطان سلیم جسارتی قیرمادی . عسکر لری
آتشی سوزله تشویق ایتدی . کیتمک ایسته من عسکر لرینک قارشیسنه
چیدی . کوزلری شمشک چاقیوردی . آجی ایلری یه طوغری سوردی ،
قالشلری چاتارق کور بر سسله باغیردی .

— بن بو زحمتلرک چکیله جکنی سزه جلوسم زماننده سویله مشدم .
او وقت نیچون قبول ایتیدیکن . شیمدی نادن اطاعت ایقزسکن ؟ راحت
ایسته سارقاریلرینک یانلرینه دونسونلر ، ایچکزدن کیمسه کیتمزه بن یالکز
باشه کیدرم .

دلدی . عسکر بو آرسلانجه ، مردجه سوزلر قارشیسنه طوکا قالدی .
هر کسک یورکنه جسارت کلدی . پادشاهک بو شاهانه سوزلری هپسنه غلیانه
کتیردی . شانلی اردومن ایرانه کیدری . چالدرانه پارلاق بر ظفر قازاندی
قهرمان سلیمه بو جسارتی ویرن وطن محبتی ، دین غیرتی ایدی .
سلطان سلیم بو ظفر لرده قالمدی قیزغین چولردن چکرک مصره کلدی .
قاهره ده چرکس کوله منزله بو بوک بر محاربه یابدی .

محاربه شفقله باشладی . ایک طرف عسکر ببرینه قاریشدی . مدهش
کوروشلر ، طوب و تفنک صداری یوره کلری تقره تندی . بو محاربده قهرمان
سان پاشانک جسارتی هر کسه حیرت ویردی . سلطان سلیم بو بویوک محاربه
یه ده قازاندی . دشمن عسکر لری چولرہ فاچیشدی . مظفر پادشاهنک پارلاق
بر آلایله ، مصرك مرکزینه (قاهره) شهرینه کیدری . هر کس عثمانی
اردوسفی دهارله ، آلقیشلرله قارشیلادی . سلطان سلیم دین قرده شلرینه
اییک ایتدی هر کسک محبتی قازاندی . بوتون مسلمانلری کندیسنه جلب
ایتدی . مصربه هفتملرجه قالدی . حضرت پیغمبر اندیمزک مارک امانلری

او زمانلر مصدره ایدی . سلطان سلیم بونلرده نائل اولدی . او تاریخدن
اعتباراً پادشاهلریز پیغمبر و کلی اولدیلر .
سلطان سلیم بو سعادته نائل اولدینی ایچون کندیسنه بختیار صایوردی
او در جهده که ، جمعه نمازی قاهره ده قیلارکن خطیک خطه سندن صوک
در جهده متاثر اولدی . سجدده یه قاپانارق هونکورهونکور آغلامایه باشладی
دین غیرتی وطن محبتی سایه سنده مظہر اولدینی بو سعادت دن طولای الارینی
آچارق جناب حقه شکر ایتدی . سلطان سلیم دنیانک مظفر بر پادشاهی اولدی
هیچ بر زمان مغلوبیت یوزی کورمه دی . اک اوواز سفرلری ، اک مدهش
محاربه لری دین غیرتی ایله یاپدی ، هپسندده مظفر اولدی .

— ٧ —

دشاھلریز غزایی کندیلرینه وظیفه ایدنمشلردی . غزاده شید او مای
بویوک بر سعادت بیلیر ، بو شرفه نائل اولق ایچون فدا کارلری کوسترمکدن
کری طور مازلردی . بر چوقاری فتح ایتمک ایسته دکلری قلعه یی بر اقدنسه
جانلری فدا ایتمه یی ترجیح ایدرلردی .
سرایلر نده اولمک پادشاهلریز ایچون ای براولوم صایلمازدی . اک بویوک
شرف غزاده دین یولنده شید او مقدی . سلطان سلیمان قانونی بو شرفه نائل
اولان پادشاهلریز دندی .

سلیمان قانونی باباسی یاوز سلطان سلیم کی مرد جسور ، عاقل بر پادشاهی
عثمانی دولتی اونک زماننده شان و شرفک اک یوجه منطقه سنه واردی . دولت زک
نامی دنیا یه یاپیلدی . خریستیان دولتلرک کافه سی عثمانی قیلیجنه صیغندی .

فرانسلرلر قرالى كنديسىنى دشمنلىرىنىڭ الندى قورتارمۇق اىچون پادشاھىزمۇ
باليواردى . آناسە مكتوبىر يازدىرىنى . دونانمامىز ھندستانە قدر كىتدى .
مسلمانلغاشاتى بوتون دولتىر آكلادى . سلطان سليمان عمرى غنزىزدە كېرىدى .
اون ايکىدىن زىيادە سفر ياپدى . هر سفرده پارلاق ظفلىر قازاندى . قرالقلر
آلدى ، تختلىر قازاندى . آوروپا دىليەدىكى . قراى ياپدى .

صوڭ غزاسى سكتوار سفرى ايدى . جسور پادشاھىز او زمانلىر غايىت
اختياردى . اختيارلغە باقىداى . سفره بالذات كىتدى . دين غېرى اونى
هېسچ بىر يورغۇنلقىدىن قورقوتمادى . راحتى ، سلطنتى ، براقدى . سكتوار
قلعهسى او كىنده كىچە كوندوزچالىشىدى . قلعەدن شىتلە مدافعە ايدى يورلاردى .
سلطان سليمان قطعاً عزمنە خىل كىرىمەدى . عسکرلىرىنى تشویق ايتدى
قلعهده كىلرلە كىنە ئارتىقى ، سلطان سليمان دە شاتى ، ھۇملۇرى ئارتىرىدى
قلعەنك اطرافە تېھلۈر ياپدىرىدى . طوپلىرى بو تېھلۈر قويىدىرارق قلعەنى
دوكىرىدى . قلعەنك اطرافى او رمانلقدى . پادشاھىز بو او رمانلقدىن آغاچلار
كىسىرىتىدى . قلعەنك اطرافەن يېغىرىدى . اوزرلارىنى نفت ياغى دو كىرىوب
آتشلەتىدى . قلعەنك اطرافىندە عولى افالاڭ چىقدىقە ، پادشاھىز اللىرى ئاچوب
دعا ايدىيور :

آتش قىهركەلە يارب اووه يانسون بو حصار

دييوردى . پادشاھىز بوغىرلىرى كوشىركەن خستە ايدى . محاربەنك زەختلىرى
اختيار وجودىنى يوردى . خستەلكنى برقات دها آرتىرىدى . قلعەنك
آلينەجى . بىرصرىدە تسلیم روح ايتدى . عسکرلە پادشاھلىرىنى او لىدىكى . بىلەيمىوردى .
دىيندار ، فدا كار پادشاھلىرىنە خدمت اىچون ھېسى دە ظفرا اىچون چالىشىورلاردى .
نهایت مرادلىرىنە ايردىلر ، قەرمانانە ھۇملۇرلە (سكتوار) قلعەسىنى آمايانە
موفق اولىدىلر . سوکىلى پادشاھلىرىنىڭ روحىنى بومبارك غزنا ايلە شاد ايتدىلر .

پادشاھلىرىنىڭ شهادتى خبر آلىر آلماز ھونكىر آغلادىلر . شهيد
پادشاھلىرىنىڭ تابوتى حرمتىلە ، تعظىمىلە استانبولە كىتىدىلر .

- ٨ -

عثمانى پادشاھلىرى محاربە ميدانىدە بويوك بر جسارت كوشىرىلى ،
شجاعت وجسارتىدە نفرلىرە نۇونە اولورلاردى . قلعە محاصىرەلرنىدە ، محاربە
خطلەرنىدە ، پادشاھلىرىزك يالىن قلىچ ، نفرلىرى تشویق ايتىكلەرى
كورولوردى ، بوتون حركتىرنىدە دين غېرىتى رهبرلر ايدىنلىر ، شهادتە
نائل اولماڭ سعادتلىرىنى افرادە آكلاتىرىلاردى . سلطان مراد رابع بغداد
محاصىرسىندە بوغىرلىق پارلاق بىرصورتىدە كوشىرىدى . سلطان مراد جسوردى .
شدى وجسارتى ايلە ياوز سلطان سليمى بىلە كېمىشىدى . دائماً ادمان تعليملىرى
ياپاز ، وجودىنى قوتلىنىرىدى . اك آغىر يوكلارى بىلە بىر طوتشىدە قالدىرر ،
پھلۇنلقدە ، آتچىلقدە اك بويوك پھلۇنلار بىلە قارشى طوردى . وجودى
صوڭ درجه صاغلام اولان پادشاھىز سفرلىرىك هر درلو زورلۇقلىرىنە
طايانىرىدى . محاربەلردىڭ شەمن آتشىندىن يىلىماز ، دائماً عسکرلر آرمىسىندە
طولاشىرىدى .

سلطان مراد (بغداد) ئى ايرانىلردىن آلمق اىچون ياپىيىنى سفردە
بويوكلىكىنى كوشىرىدى . محاصىرەنك اك شەدتلى زمانلەرنىدە عسکرلە باشىندىن
آيرىمادى . بغداد قلعەسىنىڭ اطرافە طوپراقلەرنى تېھلۈر ياپىيىرىدى . اوزرىيە
طوپلىر چىقاردى . شهرى بو تېھلۈردىن آتشلە دو كىرىدى . كىچە كوندوز

قلعه اطرافنده کی سپرلدن آبرمادی . دشمن آتشی اطرافه یا غارکن قهرمان پادشاهز ، ضابطلری و عسکرلری تشویقندن کری طورمادی :
— کوره یم سزی ، دین میین اوغرینه چالیشمقده قصور ایمه سز ، غیرت و قیتر !

دیه تشجیع ایتدی . پادشاهزک بو تشویق عسکری غیره کتیردی .
عسکر بغدادی آلق ایچون کیجه کوندوز چالیشدی . اطرافنده کو لهلری ، دیوارلری خراب ایتدی . شهره یورومک ایچون کندیسنه ظفر یولی آجدی .
سلطان مراد حسور عسکرلرینک موقیتی کوردی . صدر اعظمی چاغیردی :
— خندقار طولدی . عسکر ھومه حاضر لاندی . دها نطور یورسکن ؟

دیدی . صدر اعظم طیار محمد پاشا :

— پادشاهم ، صبر اولونسون ، شهر عن قریب فتح اولنور ، یورووشه دها زمان وار ، عجله ایله عسکری قیدیر میم . دیدی .

سلطان مراد حدتلندی . صدر اعظمنه باغیرارق :

— سنک نامک ، دلاور لک ، شجاعتك بومی ؟ قلعه آلتنده عسکری بکلسمکه نازوم وار ، کیکدیرمه ناک معنای ندر ؟

دیدی . پادشاهک بوسوزلری صدر اعظمک مر دلکنه طوقوندی در حال :

— بن جامی پادشاهه فدا ایتمش . طیار قولک اولملکه برشی اولماز . همان الله تعالیٰ حضرتلىرى قلعه ی احسان ایلسون . دیدی . در عقب ھجوم امری ویردی . غازیلر بربره له حلاللشدی . کیجه هیچ کیمسه نک کوزینه اویقو کیرمەدی . ایرتەسی صباح الله الله آوازه سیله اور تالق چینلادی . بوتون عسکر بغداد دیوارلرینک کدکلرینه اوشدی . قلعه لرہ عمانی بايراقلى دیکىلەدی . طیار محمد پاشا ، قیلجنی چکمش ، عسکرلرک اور تاسنده قولەلرە

ھجوم ایدیسوردی . بر مدت اور تالق بربئیته قاریشدی . محمد پاشا اوکنه کلن دشمنی یره سریسور ، یالین قیلح آرسلانلرکی صالحیسوردی . بر دنبه جسور صدر اعظم یره سریلدی . دشمنک خائن بر مریسی آلتنه راست کلدی ، باشنىڭ بر طرفدن کىردی تا اور طرفدن چىقىدی . آغالاری قهرمان صدر اعظمی قوچاقلا دیلر ، خندقك ایچنە کوكلو چادیرینه کتىردىلر . فقط آرمى چوق چېمەدی . طیار محمد پاشا شهید اولدی .
سلطان مراد رابع صدر اعظمی ایچون کوز ياشلىرى دوکى . شهادتى خبر آلدینى زمان :
آه طیار . بغداد قلعه سی کې یوز قلعه دىركدك . الله تھصیراتی عفو ، روھى رحمت نورلرینه غرق ایتسىن .
دیپه دعا ده بولۇندى . دین غیرتی ، وطن محبتی طیار محمد باشىي شهادت ، سلطان مراد رابع غازىلک رتبىسنه نائل ایتدی . سنه لردن برو فتح اولو - ناميان بغداد قلعه سی بو سایىدە فتح ایدىدی .

— ٩ —

پادشاهلریز وطنلریزك هر قلعه سی جانلىرى کې سورلردى . بو قلعه لری محافظه ایچون ھیچ برفدا کارلەدن کری طور مازلردى . ار دولرینك مغلو بیتى يورەكلەرنە اوکولماز ياره آچاردى . دشمنک قلعه لریزه ھجوم ایدىكى ، عسکرلریزى شهید ایلدیكى طویدقلرى زمان صباحلرە قدر کوز ياشلىرى دوکرلر ، ار دولریزك نصرتىه ، اهل ایغانىڭ سلامتىه دعالىر ایدىلردى . سلطان عبدالحميد بو آجيلىرى اڭ زىادە کورن بپادشاهى . سلطان

اولک یوره کنه ایشادی . وزیرینه کوندردیک برخط های یونده شو سوزلری یازدی :
« بن وزیرم . بتقدیراه تعالی اوزینک ید اعدایه کرفتار او لدینیغی خبر موحشی
ورود ایلسی سبیله حاصل اولان کدرم نه تحریر و نهده لسان تقریری امکانده
دکلدر . کوزلر مدن سیلان ایدن یاش و کیجه لرد تاصباح اولنجه اویخوم حرام .
کوندوزلرده دخنی آه و این ایله و قم مرور نایمکدهدر . همان سبب تقصیرات
وسبب اولنلری جناب حضر قهاره حواله ایلدم بوندن او زکه مصائب اولز .
بویله جه به لسز » . سلطان حید اول بو فلاکتدن صوکرا چوق یاشامادی
« اوزی ! اوزی ! » دیه فدای جان ایتدی . دین غیری ، وطن محبتی ایله نه
بوکسک بر قلبه مالک بولوندیغی اثبات ایلدی .

— ◆ —

پادشاهمنز سلطان محمد رشاد خان خامس حضرتاری ده محترم جدلرینه بکزرلر . دین غیرتی ، وطن محبتی سوکیلی پادشاهمنز کده اک بویوک او صافندندر . جدلرینه جرمتلری پك زیاده در . سلطان بازیزد ولینک اللهه متوكل یاشاییشی ، سلطان محمود اولک عقل و ذکاسی ، سلطان مصطفای ثالثک ازلى دشمنز موسقو فله . قارشی عداوتی ، سلطان حمید اولک وطن محبتی ، دین غیرتی سوکیلی پادشاهمنز هر زمان تقدیرلرینی جلب ایدر . شانلى جدلرینک اثرلرینه اقفا ایمک ایستتلر . اونلرک دین غیرتی ، وطن محبتیله هر یا بدقرلری غفرزالری مطالعه بویورلر ، عثمانلی تاریخنی جاندن سورلر . پادشاهمنز هر ایشلرنده دینی رهبر اتخاذ ایدرلر . ملتئک سعادتی دوشونورلر . قهرمان اردومزک هر ظفر نده خرقه رسول التقلینه یوزلرینی کوزلرینی ، سوررلر ؟

جیداول فلاکتلر ایچنده جلوس ایتدی. خائن موسقوفلرک وطنزه غدارانه تجاوز ایتدکلرینی کوردی. وطنك فلاکسته آجیدی. قلبنده موسقوفلره قارشى درین بردشمنلک طويدى. موسقوفلره غلبه چالق ایچون سنه لرجه چاليشدى. اليمزدن کيدين يرلرى آلمق ایچون كىچە كوندوز دوشوندى. نهایت موسقوفه حرب آچىلدى. وطنپور پادشاهمۇز اردوسنى موسقوف حدودينه كوندردى. اوzmanلار اردومن اسكيسي كېيىكى دىكلىدى. نظام وانتظامى بوزولىشدى. بونكلە برابر يىنه ایچنده قهرمانلار اسكيىك دىكلىدى. فقط اردو ده بىرلەك اولمادىني ایچون بو قهرمانلارك بولۇنماسىلە بويوك برايس كورولە مەدى. موسقوقلر، حدودده (اوزى) قلعەسنى قوشاتىديلر، طوپلارە دومكە باشладىدلەر. اوزى قلعەسى يۈكىك بىرتىپه اوزرنە ايدى. دشمنك بوقلعە يى آلساسى قولاي دىكلىدى. قىلعيه يە دوننانامىز دكزدن ياردىم اىدە بىلير، قهرمان عىسکرلىرىز خائن موسقوف التەن قورتارىيليردى. فقط دوننانامىز بوياردىمى يايامادى. عىسکرلىرىز تىك باشلىرىنه قالىدى.

سلطان عبدالحمید اول (اوزی) قلعه سنی صوک درجه مراد ایتدى .
کیچه لری او یقه اویومادی . وزیر لری ، سردار لری غیره کتیر مک ایچون
او نله کیچه کوندوز امر لر کوندردی . عسکره ارزاق یتشدیر مک ایچون
پاره لازمدى . پادشاه نه اولاد و عیال نک کوموش طاقلری خی ضربخانه یه کوندردی .
او نله دن عسکر لرینه پاره کسیدیردی . اردوستنک سلامتی ایچون کیچه کوندوز
اللهه یالواردی . نهایت قلعه یه امداد یتشه مه مسی (اوزی) نک موسقو فلره
تسیم او ماسنه سبب اولدی . خائن دشمن بو تون اهل اسلامی قاییدن چکرددی .
چو جقلر هیزی هو والرہ فیر لاتارق سونکواو جلرینه صاپلا دی فادینلر یزی
اختیار لر هیزی غدارانه بو غازل دی . (اوزی) ده اسلام قانی کو کده یی کوتوردی .
بو مدھش ظلم بو تون اهل ایمانی آغلات دی . اوزینک تسیمی سلطان حمید

بو ایک مقدس فکر سایہ سندھ پاڈشاھلریزک، جسور آتا ریمزک
نہ پارلاق ظفر لر قاز انٹھ اولدقلریخ دوشونہلم۔ یا پدق لری ایشلری کوزیمزک
اوکنه کتیرہم۔ ملتمزک شرفی، اردومزک شاتی، وطنمزک سعادتی
تامین ایدم۔ بڑی اور تہ دن قالدیری مق ایستہین خائن دشمنلریزہ قارشی
کوکسلریزی سپر ایدرک ناموسملہ، وقار مزہ یاشادیغمزی وبویله جه
یاشاما یہ الابد عنزم و جزم ایت دیکمزی بوتون جہانہ کوسترم۔

پاک و صاف قلب لیلہ اهل ایمانک سلامتہ، شانی اردو منک نصرتہ دعا ایدرلر.
عسکر اولاد لری نہ محبت لری کوزل شعر لر لہ ملتہ اثبات ایت کدن کری طور مازلر.
صوک چناق قلعہ مدافعتہ سندھ، فرانسلر لک و انکلیز لر لک ظالم اردو لری شانی
سلامحر لیلہ پوسکور تن فہرمان عسکر لریزک جسارتی پاڈشاھنک پک زیادہ
محظوظیت لری موجب اولنٹ، عسکر اولاد لری نہ درجہ سودکلریخ کوسترمک
ایچون شو کوزل شعری یاز مشلزدر:

صلوت ایت شدی چناق قلعہ یہ بحر و بردن
اہل اسلامک ایک خصم قویی بردن
لکن امداد الہی یتیشوب اردومزہ
اولدی هر بر نفری قلعہ پولاد بدن
عسکر اولاد لر ملت پیشکہ عن مندہ
عجیز لری ایلدی ادرالک نہایت دشمن
قدر وحیثیتی پامال اولہرق ایت دی فرار
قلب اسلامہ نفوذ ایلکہ کلشیکن
پناوب سجدہ شکرانہ (رشاد) ایلہ دعا
ملک اسلامی خدا ایلیه دائم مأمن

پاڈشاھنی بوتون قلب مزہ سوم۔ سوکلی خاقانیزک دینہ غیرت، وطنہ
محبت حسلری کن دیزہ رہبر ایدینہلم۔